

Lubomir TOMASZEWSKI

Magdalena Sołtys

Lubomir

Lech Majewski / Projekt graficzny / [Graphic design](#)

BOSZ

TOMASZEWSKI

ogień, dym i skała
fire, smoke, and rock

1. Dafne - zatańcz ze mną,
2011, porcelana,
29 x 13 x 6 cm

1. Dafne - Dance with Me,
2011, porcelain,
29 x 13 x 6 cm

2. Amare - z miłości
do tańca, 2011, porcelana,
34,5 x 17 x 10 cm

2. Amare - Love of Dancing,
2011, porcelain,
34.5 x 17 x 10 cm

19. Walkiria
(z kolekcji „Twarze”), 2010,
drewno polichromowane,
szkło, 46 x 33 x 21 cm

19. Valkyrie
(from the "Faces" Collection),
2010, polychrome wood,
glass, 46 x 33 x 21 cm

20. Rudowłosa;
w atelier,
pierwsza dekada XXI w.,
drewno polichromowane,
metal, 90 x 20 x 16 cm,
fragment

20. The Red-Haired Girl;
in the atelier,
2000s, polychrome wood,
metal, 90 x 20 x 16 cm,
detail

Nieczęsto spotykamy się dziś ze sztuką plastyczną (wizualną), którą można by nazwać narracyjną, anegdotyczną czy ilustracyjną, a ta jest właśnie taka. Można o niej nadto powiedzieć, że jest zarazem afektywna i dekoracyjna – w dobrym tego słowa znaczeniu. To też osobliwość, bo akurat sztuka dekoracyjna jest raczej „pusta”. Emocjonalizm – co istotne – miał stać w opozycji do idei „sztuki dla sztuki” jako wartości absolutnej, jedynie estetycznej, nieużytecznej, niesłużącej żadnej sprawie. Tomaszewski zresztą latami tworzył dzieła o niezwykłych walorach dekoracyjnych, estetyzujące, a jednocześnie przesycone „żywą”, zaangażowaną treścią. Ktoś mógłby posądzić go o afektację, ale jego sztuka jest afektywna – uczuciowa, emocjonalna, a nie afektowana – pretensjonalna, egzaltowana. Jest absolutnie szczerą. *Modus operandi* teatralny, „sztuczny” przynosi wyraz – prawdziwy, życiowy. (Artysta świadomie dystansował się także od sztuki zintelektualizowanej – konceptualnej, zdematerializowanej – z którą dane mu było zapoznać się u źródła, w Nowym Jorku w latach 60. XX wieku).

It is not often today that we meet visual arts which could be called narrative, anecdotal or illustrative, and this is just that. You can also say about it that it is both affective and decorative – in a good sense. It is also a singularity, because decorative art tends to be "empty". Emotionalism – importantly – was supposed to stand in opposition to the idea of "art for art's sake" as an absolute value, only aesthetic, non-utilitarian, not serving any case. Moreover, for years, Tomaszewski created works with inalienable decorative values, aestheticising, yet imbued with a "living" engaged content. One might accuse him of affectation, but his art is affective – feeling, emotional, but not affected – pretentious, exalted. It is absolutely sincere. His "artificial", theatrical *modus operandi* brings real, live expression. (The artist consciously distanced himself from intellectualised art – conceptual, dematerialised – with which he was acquainted at the source, in New York in the 1960s.)

Dorobek Tomaszewskiego znamionuje wielość tematów, intensywność treści, ale to forma – *jak* przedstawia, *jak* opowiada – jest najważniejsza. Jego forma jest syntetyczna, oparta na czystych rytmach i płynnych liniach. Harmonijna i zbalansowana. Wertykalna, pociągła oraz uszczuplona – w dość dosłownym sensie, jak większość postaci. Dynamiczna – zgoła zrywna, często-kroć lekka, „rozdmuchana przez wiatr”, transparentna, jakby na przestrzał – ażurowa (nie tylko blacha w rzeźbie często zawiera ażury, również podłoże w malarstwie). Spoista, niemal stężona – przede wszystkim w przypadkach solidnych, obłych, kamiennych brył dominujących przestrzennie i celowym wrażeniem ciężaru w kompozycji – i wtedy niewzruszenie statyczna. *Od-naturalna* – rzeźbiarz wykorzystuje bowiem kształt zaproponowany wprost przez naturę z jego strukturami i fakturami jak rysunek morfologii biodegradującego się kawałka drzewa.

21. Mitologiczny olbrzym,
wczesne lata 90. XX w.,
kamień, metal,
25 x 52 x 26 cm

21. Mythological Giant,
early 1990s, rock, metal,
25 x 52 x 26 cm

22. Ponad sceną,
1999, kamień, metal,
130 x 190 x 130 cm

22. Over the Stage,
1999, rock, metal,
130 x 190 x 130 cm

Tomaszewski's achievements are marked by the multiplicity of topics, the intensity of content, but the form - *how* it is shown, *how* it is told - is the most important. Its form is synthetic, based on clean rhythms and flowing lines. Harmonious and balanced. Vertical, long and slender - in a fairly literal way, as most of the characters. Dynamic - quite agile, often light, "blown by the wind", thoroughly transparent - openwork (not only the sheet in sculptures often contains openwork, but also the base layer in paintings). Cohesive, almost concentrated - especially in cases of solid, rounded stone blocks, spatially dominant and targeted with an impression of the weight in the composition - and then statically firm. *Off-natural* - the sculptor uses a shape proposed directly by the nature with its structures and textures as a drawing of the morphology of a biodegrading piece of wood.

Jakich bohaterów wybiera artysta? Szczególnie upodobał sobie kobiety. Znajdzie się wśród nich dama, nimfa, diwa, primadonna, bogini morskich fal, ale i dziewczyna myjąca włosy czy zażywająca relaksu. Kobiety Tomaszewskiego pochodzą z urodziwej baśni, feeryjnego baletu czy teatru, mitologii artystowskiej, są uwodzicielskie, tajemnicze i zarazem niewinne. Ale też cieszą się życiem, są niezależne, odnoszą sukces (sceniczny)... Przedstawiane są w ruchu, tańcu, uniesieniu, natchnieniu... On maluje i rzeźbi właściwie swój zachwyt nad kobietą, czasem niemal kobietą-lalką, filigranową figurynką, która unosi się w puentach na swoich ponadprzeciętnie długich nogach – eteryczną i nieosiągalną. Obok pięknych, wyidealizowanych kobiet pojawiają się nieco rzadziej, ale jednak, takie, którym blasku przydaje tak zwane piękno wewnętrzne czy piękno i męskawe, nieco w estetyce drag queen (a to interesujący wątek w tej twórczości). Bohaterami Tomaszewskiego są także rozliczne zwierzęta: niedźwiedzie, lwy, konie, psy, bizony, różne gatunki ptaków (w tym orzeł – symbol zarazem Polski i Ameryki)... Oprócz fauny postacie imaginacyjne z jakiejś leśnej baśni, leśne „ludki” – niczym wyszymory, słowiańskie duchy opiekujące się lasem, także nocne zjawy. Przywodzą na myśl pierwotne, przedchrześcijańskie wierzenia. A przede wszystkim animizm, przypisujący posiadanie duszy zwierzętom, roślinom, zjawiskom występującym w przyrodzie, jej nieożywionym twórcom. Typowy dla Tomaszewskiego jest blok postaci związanych z muzyką – wyrósł w rodzinie z tradycjami muzycznymi, jego ukochany brat był w tym kierunku utalentowany. Przedstawia zatem muzyków i muzykantów – skrzypków, pianistów, wirtuozów, śpiewaczki i śpiewaków, bohaterów oper, tancerki i tancerzy, w tym nowoczesnych. To nie wszyscy, upodobał sobie także starożytnych myślicieli, bohaterów mitologii greckiej i historii średniowiecznej oraz ikoniczne postacie z dziejów Ameryki i jej popkultury – amerykańskiej mitologii, toposu romantyczno-przygodowego, choćby westernu. W innych cyklach pojawiają się wikingowie czy ludzie pierwotni. Jak widać Tomaszewski, reagując na świat czujnie i z ciekawością, podejmuje coraz to nowsze wątki i włącza nowych bohaterów do swoich opowieści.

Which heroes does the artist choose? He is especially delighted in women. They include the lady, the nymph, the diva, the prima donna, the goddess of the waves, but also a girl washing her hair or enjoying relaxation. Tomaszewski's women come from beautiful fairy tales, blazing ballet or theatre, formalistic mythology, are seductive, mysterious and innocent at the same time. But they also enjoy life, are independent, successful (onstage)... They are presented in motion, dance, ecstasy, inspiration... He actually paints and sculpts his delight in a woman, sometimes almost a doll, a filigree figurine, who floats en pointe on her unusually long legs – ethereal and unattainable. Next to the beautiful, idealised women appear less often, but still, such who shine with their inner beauty or are beautiful and mannish, somewhat in the aesthetics of a drag queen (which is an interesting topic in this work). Tomaszewski's heroes also include numerous animals: bears, lions, horses, dogs, bison, various species of birds (including the eagle – the symbol of both Poland and America)... In addition to the fauna, there are imaginary characters from some fairy tale forest, forest folk – like *wyszymory*, Slavic spirits taking care of the forest, also nocturnal phantoms. They recall original, pre-Christian beliefs. And above all, animism, attributing the possession of a soul to animals, plants, the phenomena occurring in nature, its inanimate creatures. Typical of Tomaszewski is a block of characters associated with music – he grew up in a family with musical traditions, his beloved brother was gifted in that direction. And so he presents musicians – violinists, pianists, virtuosos, singers, opera characters, and dancers, including modern dancers. And that's not all, he also likes the ancient thinkers, heroes of Greek mythology and mediaeval history and iconic figures from the history of America and its pop culture – American mythology, the topos of romantic adventure, even the western. In other series, primitive people or Vikings appear. As you can see, Tomaszewski, reacting to the world attentively and with curiosity, picks up ever-newer threads and includes new characters in his stories.

24. Bez tytułu, 1994,
płaskorzeźba - mosiądz,
51 x 32 x 3,5 cm

24. Untitled, 1994,
relief - brass,
51 x 32 x 3.5 cm

25. Powiew elegancji,
2005, płaskorzeźba -
mosiądz, 51 x 23 x 4,5 cm

25. A Whiff of Elegance,
2005, relief - brass,
51 x 23 x 4.5 cm

30. Skrzypek,
2000, drewno, metal,
37 x 43 x 140 cm

30. Violinist,
2000, wood, metal,
37 x 43 x 140 cm

31. Liryczna szatałamaja,
1999, drewno, granit, metal,
140 x 71 x 40 cm

31. Lyrical Shawm,
1999, wood, granite, metal,
140 x 71 x 40 cm

32. Wirtuoz,
2007, drewno, metal,
155 x 90 x 30 cm

32. Virtuoso,
2007, wood, metal,
155 x 90 x 30 cm

40. Egzekucja,
2000, dym, karton,
113 x 48 cm

40. Execution,
2000, smoke on cardboard,
113 x 48 cm

41. Towarzysze broni,
1993, dym, ogień, karton,
65 x 111 cm

41. Brothers in Arms,
1993, smoke, fire on
cardboard, 65 x 111 cm

42. Walczące ruiny,
2004, dym, ogień, karton,
83 x 103 cm

42. Fighting Ruins,
2004, smoke, fire on
cardboard, 83 x 103 cm

45. Przyjaciółka,
2005, dym, karton,
30 x 30 cm

45. A Friend of Mine,
2005, smoke on cardboard,
30 x 30 cm

46. Prometeusz,
lata 80. XX w., drewno,
metal, 270 x 170 x 90 cm,
fragment

46. Prometheus,
1980s, wood, metal,
270 x 170 x 90 cm, detail

L. Tuomas

Artysta pozyskuje materiały do rzeźb przede wszystkim z zasobów przyrody. Spacerując po lesie, znajduje kamienie, pnie, fragmenty korzeni czy gałęzie – wszystko to, co natura samoistnie oddaje, rzuca „pod nogi”, bezwiednie porzuca. To pozyskiwanie bez ingerencji, destrukcji, z poszanowaniem naturalnego porządku – łagodne wyjmowanie z niego jakiś ułamków, nieożywionych szczątków. Tomaszewski wyłapuje to, co jest możliwe do zinterpretowania w rzeźbie. W abstrakcyjnym kształcie skały, głazu, czy niemal surrealistycznym zeszcłej, spróchniałej, połamanej i konwulsyjnie wygiętej gałęzi, potrafi zobaczyć część ciała, ubioru... Z gałęzi – z uważaniem na przebieg jej struktur – robi zatem grzywę czy ogon konia lub włosy indiańskiego jeźdźcy. Od niebytu przedstawieniowego przechodzi do konkretnego, bo go przeczuwa czy przewiduje. [Czasem użycie kawałka drewna czy kamienia powoduje już w skończonej rzeźbie efekt abstrakcyjny, czy wręcz surrealistyczny].

The artist obtains materials for sculptures primarily from natural resources. Strolling through the woods, he finds rocks, stumps, pieces of roots or branches – everything that Nature gives spontaneously, throws "under his feet", unknowingly gives up. This is acquisition without interference or destruction, respecting the natural order – the gentle removal of a fraction of it, inanimate remains. Tomaszewski captures what is possible to interpret in sculpture. In the abstract shape of the rock, boulder, or almost surreal withered, rotten, broken and convulsively bent branch, he can see a part of the body, clothing... From a branch – respecting the course of its structures – he thus makes a horse's mane or tail or the hair of a Native American rider. From representational nonexistence, he moves to concrete, because he has hunches or predictions regarding it. [Sometimes, the use of a piece of wood or rock in the finished sculpture has an abstract, or even surreal effect.]

53. Bogini morskich fal, 2015, drewno polichromowane, metal, 80 x 80 x 43 cm

53. Goddess of the Sea Waves, 2015, polychrome wood, metal, 80 x 80 x 43 cm

54. Othello (według dramatu Williama Szekspira), 2001, drewno, metal, 40 x 32 x 18 cm

54. Othello (according to the play by William Shakespeare), 2001, wood, metal, 40 x 32 x 18 cm

b3. Kankan,
2004, metal,
170 x 85 x 40 cm

b3. Cancan,
2004, metal,
170 x 85 x 40 cm

b4. Trzech w deszczu,
2010, metal, 48 x 30 cm

b4. Three in the Rain,
2010, metal, 48 x 30 cm

Monumentalizm przyrody i jej niewystłowiona wzniosłość na pewno szczególnie w Ameryce podziały na wyobraźnię rzeźbiarza. On nie wypowiada się jednak w kwestii relacji środowiska naturalnego i organizmów w nim żyjących, a relacji międzyludzkich. Natura jest *sensu stricto* inspiracją, źródłem tworzyw i stanów emocjonalnych – naturalnych rzecz jasna, niezaburzonych cywilizacyjnie, prostych i autentycznych. Można by mówić o „naturze” podstawowych emocji, emocjonalnej naturalności, naturalnym (instynktownym) porozumieniu interpersonalnym.

The monumentality of Nature and its ineffable sublimity, especially in America, inevitably stirred the imagination of the sculptor. He does not, however, tackle the question of the relationship of the natural environment and the organisms living in it, but relationships between people. Nature is *sensu stricto* the inspiration, the source of material and emotional states – natural, of course, undisturbed by civilisation, simple and authentic. We could talk about the "nature" of basic emotions, emotional naturalness, natural (instinctive) interpersonal accord. And if we talk about "ecological" sensitivity, it is a bond with nature, a consciousness of human rootedness in the sense of nature – broader than biologism and concerning a model of its actions –

A jeśli w ogóle mówić o wrażliwości „ekologicznej”, to jako więzi z naturą, świadomości zakorzenienia człowieka w sensie natury – szerzej pojętym niż biologizm, a dotyczącym modelu jej działania, nade wszystko duchowości, filozofii. Dla człowieka, który jest daleki od ideologii, nawet zielona polityka (czyli ekologizm) nie jest chyba pociągająca. Ciekawe użycie materiałów wyjętych ze świata przyrody i jej niewątpliwe umiłowanie nie stanowią także deklaracji bycia twórcą land artu ani nie dają dostatecznych podstaw do zakwalifikowania w jego obrębie.

above all, spirituality, philosophy. For a man who is far from ideologies, even green politics (or environmentalism) is probably not appealing. The interesting use of materials taken from the natural world and his undoubted love of it does not constitute a declaration of being the creator of land art and does not provide sufficient grounds to classify him as such.

83. Lew,
2006, kamień, metal,
35 x 60 x 39 cm

83. Leo,
2006, rock, metal,
35 x 60 x 39 cm

84. Dzika siła,
2005, kamień, metal,
59 x 32 x 21 cm

84. Raw Power,
2005, rock, metal,
59 x 32 x 21 cm

Artysta wyśmienicie obserwuje wszelkie nastroje, instynktowne zachowania, rytuały i odruchy, zmysłowe reakcje zwierząt, na ich podstawie wnioskuje i proponuje taką, a nie inną formę artystyczną. Już sama bryła kamienia, w oparciu o którą zbudowana jest cała sylweta, na przykład korpus bizona, celnie określa charakter zwierzęcia. Zatem i w tym przypadku ujawnia się jego psychologiczne zacięcie.

The artist perfectly observes all moods, instinctive behaviours, rituals and reflexes, and sensory reactions of animals, and based on them draws conclusions and proposes a particular artistic form. Even the solid rock on which the whole figure is built, for example, the body of a bison, accurately determines the nature of the animal. Therefore, in this case too, it reveals his psychological bent.

95. Współczesny tancerz,
1996, kamień, metal,
170 x 120 x 60 cm

95. Contemporary Dancer,
1996, rock, metal,
170 x 120 x 60 cm

9b. Baletnica,
2005, metal,
120 x 65 x 75 cm

9b. Ballerina,
2005, metal,
120 x 65 x 75 cm

12b. Prometeusz
ofiarowujący pokój /
Prometeusz,
2008, technika mieszana,
karton, 120 x 85 cm

12b. Prometheus Giving
Peace / Prometheus,
2008, mixed media on
cardboard, 120 x 85 cm

L. Tomaszewski

127. Olimpijski znicz,
2002, technika mieszana,
karton, 61 x 91,5 cm

127. Olympic Torch,
2002, mixed media on
cardboard, 61 x 91.5 cm

128. Lekkość tańca I,
2011, dym, karton,
63 x 46 cm

128. Lightness of Dance I,
2011, smoke on cardboard,
63 x 46 cm

Tomaszewski

148. Arabka,
1959, porcelana,
22,5 x 4,5 x 4,5 cm

148. Arab Woman,
1959, porcelain,
22.5 x 4.5 x 4.5 cm

**149. Dziewczyna
w spodniach,** 1961,
porcelana, 24,5 x 9 x 7 cm

149. Girl Wearing Trousers,
1961, porcelain,
24.5 x 9 x 7 cm

**150. Dziewczyna
w spodniach,** 1961,
porcelana, 24,5 x 9 x 7 cm

150. Girl Wearing Trousers,
1961, porcelain,
24.5 x 9 x 7 cm

151. Śpiewaczka,
1959, porcelana,
23 x 5,5 x 5 cm

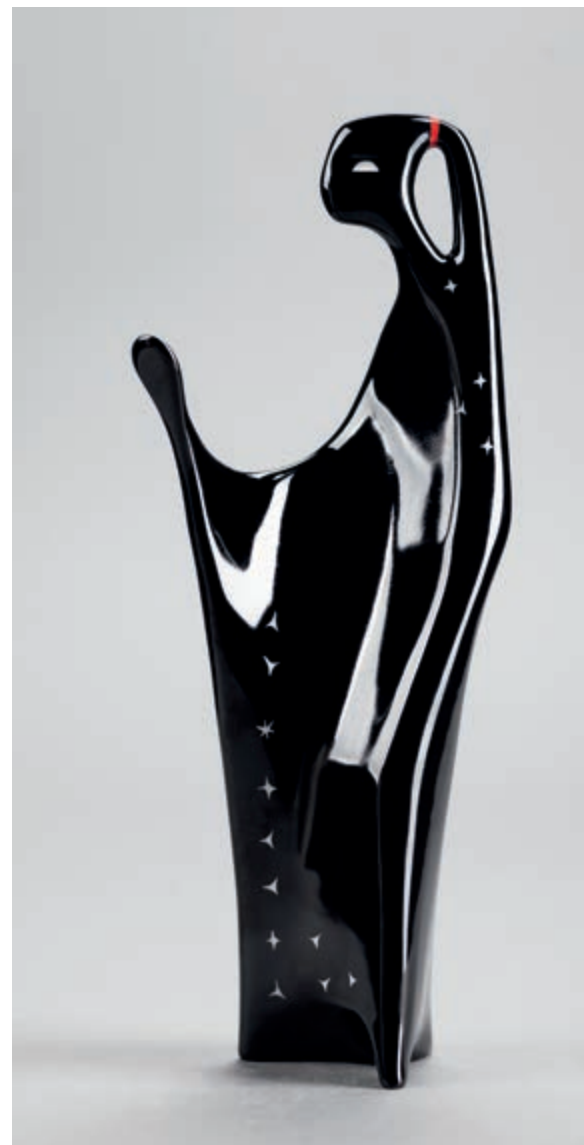
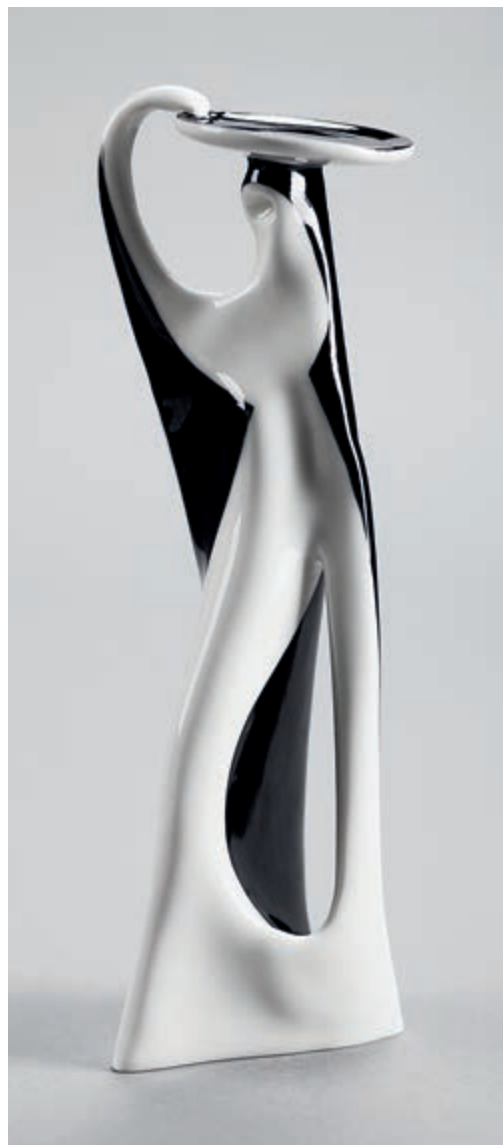
151. Singer,
1959, porcelain,
23 x 5.5 x 5 cm

152. Kobieta egzotyczna,
1961, porcelana,
26 x 8,5 x 7 cm

152. Exotic Woman,
1961, porcelain,
26 x 8.5 x 7 cm

153. Dama z lustrem,
1958, porcelana,
26 x 11 x 4 cm

153. Lady with a Mirror,
1958, porcelain,
26 x 11 x 4 cm

Najbardziej widowiskowe spośród jego prac są zwierzęta i ptaki, w których wyraźnie zaznacza się napięcie, ruch lub niekietznana siła - element walki z grawitacją o utrzymanie przewagi.

"The New York Times"

The most effective among the pieces are those animals or birds that convey a state of tension or movement or brute strength, something that struggles against gravity to maintain its force.

"The New York Times"

Lubomir Tomaszewski (ur. w 1923 roku w Warszawie) - rzeźbiarz, malarz, designer - od 1966 roku mieszka i tworzy w Stanach Zjednoczonych. Jego figurki i serwisy z porcelany to ikony designu. Jego rzeźby i obrazy znajdują się w ważnych kolekcjach publicznych i prywatnych, choćby Lawrence'a Rockefellera czy Jimmy'ego Cartera. Spełniło się jego *american dream*.

Lubomir Tomaszewski (b. 1923 in Warsaw) - sculptor, painter, designer - has lived and worked in the United States since 1966. His porcelain figurines and services are design icons. His sculptures and paintings can be found in important public and private collections, including those of Lawrence Rockefeller or Jimmy Carter. It seems that he has fulfilled his American Dream.